

Projektni zadatak

Projekat smanjenja faktora rizika

Konsultantske usluge za Zagovaranje

A. Uvod

Švicarska agencija za razvoj i saradnju (SDC) osigurava financiranje i u partnerstvu sa Svjetskom bankom putem Trust fonda pruža podršku Federalnom ministarstvu zdravstva na dizajniranju i implementaciji efikasnih promotivnih i preventivnih programa za smanjenje faktora rizika za izabrane masovne nezarazne hronične bolesti (u daljem tekstu NZB) među populacijom.

Grant Projekt smanjenja faktora rizika za zdravlje stanovništva u BiH (u daljem tekstu Projekt) se sastoji od dva dijela. Prvi dio se odnosi na usvajanje i primjenu strategija i zakona o upotrebi duhanskih proizvoda u entitetima BiH, i ciljan je na kompletno stanovništvo. Drugi dio se odnosi na aktivnosti vezane za socijalnu mobilizaciju, zagovaranje i medijske kampanje, intervencije i praćenje i evaluaciju provedenih intervencija usmjerenih na stanovništvo u četiri izabrane zajednice (FBiH: Zenica, Mostar; RS: Zvornik, Doboј).

B. Pozadina

1. Prema procjenama WHO, 95% ukupnih smrti u BiH se pripisuje četirima glavnim grupama NZB: kardiovaskularne bolesti, rak, dijabetes i hronične respiratorne bolesti. Te NZB su i vodeći uzroci lošeg zdravlja i invalidnosti u zemlji. BiH ima visoku stopu prevalence pušenja – prema WHO procjenjuje se da je u 2012.g. stopa prevalence bila 31,2% među ženama i 49,0% među muškarcima, što je više od procijenjene prevalance u svijetu od 6,8% među ženama i 36,1% među muškarcima.
2. Podaci dobiveni iz studije o stanju zdravlja stanovništva u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBIH) 2012. koju su, u saradnji, proveli Federalno ministarstvo zdravstva i Zavod za javno zdravstvo FBIH u okviru Projekta „Jačanje zdravstvenoga sektora“ finansiranog sredstvima IDA kredita Svjetske banke, ukazuju na sljedeće zaključke: Iako dvije trećine ispitanika (66,7%) smatra da pušenje ima značajan utjecaj na njihovo zdravlje, dvije petine ispitanika (44,1%) svakodnevno puši od čega preko polovine muškaraca (56,3%) i ispod trećine žena (31,6%). Ispod polovine svakodnevnih pušača (41,7%) želi da prestane sa pušenjem. Bilježi se značajna izloženost duhanskom dimu od strane drugih pušača, pri čemu izloženost duhanskom dimu kući u trajanju pet i

više sati potvrđuje petina ispitanika (19,2%) u Federaciji BiH. Postotak svakodnevnih pušača (49,5%) starosti od 25-64 god u 2012. godini je povećan u odnosu na rezultate istraživanja iz 2002 god. (37,6%,) a postotak pušača koji žele prestati pušiti je smanjen (2012: 43,1%; 2002: 49,6%;). Mada dvije trećine ispitanika (62,2%) smatra da konzumacija alkohola ima značajan utjecaj na njihovo zdravlje, skoro trećina ispitanika (28,8%) je konzumiralo alkohol tokom posljednjih 12 mjeseci, a svakodnevnu konzumaciju bilo kojeg alkoholnog pića potvrđuje 11,4% ispitanika. Postotak ispitanika koji su konzumirali 70 i više grama žestokih alkoholnih pića čime se svrstavaju u kategoriju težih alkoholičara iznosi 7,1%. Postotak ispitanika koji svakodnevno konzumiraju bilo koje alkoholno piće u 2012 god. starosti od 25-64 godina je značajno manji (2,3%) u usporedbi sa rezultatima istraživanja iz 2002 god. (5,7%)

3. Iako preko dvije trećine ispitanika (66,7%) smatra da fizička aktivnost ima veliki uticaj na njihovo zdravlje, samo četvrtina ispitanika (24,6%) spada u kategoriju fizički aktivnih ispitanika (fizički aktivni 30 minuta najmanje dva do tri puta sedmično tako da se zadiš ili oznoje) pri čemu 28,7% muškaraca i 20,3% žena. Iako skoro tri četvrtine ispitanika (72,1%) smatra da ishrana ima veliki uticaj na njihovo zdravlje, još uvijek su kod značajnog dijela stanovništva prisutne neadekvatne navike u ishrani koje se mogu dovesti u vezu sa hroničnim oboljenjima stanovništva. Samo 8,4% ispitanika uvijek kada pravi izbor hrane koju konzumira vodi računa o uticaju hrane na zdravlje, a preko trećine ispitanika u Federaciji BiH uopće ne obraća pažnju na sadržaj masnoće u mlijeku (35%). Hranu dosoljava uvijek prije nego što je proba 7,2% ispitanika u Federaciji BiH. Samo trećina ispitanika (35,5%) svakodnevno konzumira voće, te nešto manji Postotak ispitanika povrće (27,9%), preko polovine ispitanika (53,2%) ne konzumira ribu, blizu polovine ispitanika (47,9%) konzumira brzu hranu, a preko trećina ispitanika navodi konzumaciju čipsa i drugih grickalica (38,1%).

Rezultati gore navedenog istraživanja su ukazali na nekoliko prioritetnih aktivnosti neophodnih za unapređenje zdravlja stanovništva u Federaciji BiH kao što su:

- Povećati obuhvat savjetovanja od strane zdravstvenih radnika (utjecaj ishrane na zdravlje, promocija fizičke aktivnosti, prevencija gojaznosti, prevencija bolesti ovisnosti)
- Afirmirati usluge odvikavanja od bolesti ovisnosti (sa fokusom na timove obiteljske medicine i centre za mentalno zdravlje)

U promociji zdravih životnih navika od velikog značaja je aktivno učešće svih relevantnih sektora:

- Edukacija i informisanje sa ciljem promjene životnih navika (pravilna ishrana, fizička aktivnost, prevencija bolesti ovisnosti, mentalno zdravlje)

Federalno ministarstvo zdravstva, Projekat smanjenja faktora rizika za zdravlje stanovništva u BiH
Projektni zadatak (ToR) - Zagovaranje

- Implementacija intersektorijalnih programa (zdrave škole, zdrava radna mjesta, zdrave zajednice)
 - Tematske kampanje promocije zdravlja u zajednici
4. Prema rezultatima Globalnog istraživanja pušenja kod mladih (GYTS), koje je proveo Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine 2013. godine bilježi se smanjenje potrošnje duhanskih proizvoda kod školske djece i mladih u odnosu na 2008. godinu, kada je rađeno prethodno istraživanje. Po rezultatima istraživanja 2013. godine bilježi se smanjenje sa 14.3% stalnih pušača koliko je to bilo u 2008. godini na 12.7% stalnih pušača u 2013.godini. Smanjenje se bilježi kod oba spola, i to kod dječaka pad sa 17.6% pušača u 2008. godini na 15.5% u 2013.godini, dok je kod djevojčica smanjeno sa 11.3% pušača u 2008. godini na 9.7% pušača u 2013.godini. Prema rezultatima istog istraživanja, izloženost pasivnom pušenju kod mladih, također, bilježi pad u Federaciji BiH. Od 2008. godine, kada je registrirano 85% školske djece koja su svakodnevno izložena pasivnom pušenju u 2013.godini 60.7% djece i mladih potvrđuje izloženost pasivnom pušenju u zatvorenim javnim prostorima.
5. U vezi gore navedenog, Federalno ministarstvo zdravstva je tražilo tehničku podršku Svjetske Banke za provođenje strateških intervencija na smanjenju faktora rizika za izabrane NZB promocijom smanjenja upotrebe duhana i alkohola i promocijom unaprjeđenja prehrane i povećanja fizičke aktivnosti. Brzom procjenom tokom pripremnih misija od strane konsultantskog tima Svjetske banke u odabranim pilot lokacijama je utvrđeno da su educiranje i promoviranje zdrave ishrane i fizičke aktivnosti u većini slučajeva nedostatni i nedjelotvorni. Štetni učinci pušenja su već neko vrijeme prepoznati, ali postojeće mjere i smjernice nisu implementirane. U Federaciji Bosne i Hercegovine je u proceduri usvajanja Zakon o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje, koji će, ako dođe do njegovog usvajanja, predstavljati značajan korak naprijed, s tim da će u isto vrijeme dovesti do novih izazova u provođenju predviđenih mjera. Zaključeno je da konzumiranje alkohola nije ozbiljno obrađeno kao jedan od najvećih zdravstvenih rizika, pogotovo za omladinu, kao i da se to mora promijeniti. Iako su roditelji ključna zainteresirana strana, kod njih u velikoj mjeri na postoji svjesnost o njihovoj ulozi u zdravijem ponašanju njihove djece. Utvrđeno je i da kod roditelja postoje faktori visoko rizičnog ponašanja. Zajednica ne prepozna ključnu ulogu roditelja, ne postoje programi za roditelje, a izostaje i podrška, čak i kada postoji interes i želja za uključivanje u rješavanje ove problematike. Da bi se osigurao uspjeh i održivost rješenja, porodice moja postati jedan od stubova promjena. Iako su roditelji ključna zainteresirana strana, kod njih u velikoj mjeri na postoji svjesnost o njihovoj ulozi u zdravijem ponašanju njihove djece. Utvrđeno je i da kod roditelja postoje faktori visoko rizičnog ponašanja. Iako su roditelji ključna zainteresirana strana, kod njih i dalje treba poticati svjesnost o njihovoj ulozi u zdravijem ponašanju njihove djece. Utvrđeno je i da

kod roditelja postoje faktori visoko rizičnog ponašanja. Također i administracija i javne ustanove moraju imati ključnu ulogu u uspostavi, koordinaciji i održivosti prevencije. Trenutno je uvriježeno mišljenje da je zdravstveni sektor isključivo odgovoran za prevenciju, odnosno ne postoji svjesnost da lokalna zajednica mora biti jedan od agenata promjene. Također i akademska zajednica je veoma značajan partner na svim nivoima. Znanje i iskustvo u radu s mladima može biti važna potpora sveobuhvatnim promjenama.

6. Ova procjena je također ukazala na nedostatak znanja i vještina kada je riječ o preventivnoj nauci zasnovanoj na činjenicama (eng. evidence-based prevention science), naučnim istraživanjima i praksama u svim lokalnim zajednicama. Stoga, postoji izražena potreba za odgovarajućim sistemom obrazovanja i edukacije koji bi osigurao adekvatnu prevenciju zasnovanu na činjenicama. Na osnovu novih saznanja ili obnovljenog znanja i vještina koje se odnose na savremenim dokazanim praksama, a koje bi se pružile kroz ovaj projektni zadatak, predškolske i školske ustanove, ali i ostali ključni akteri u lokalnim zajednicama bi trebali pokrenuti inicijative koje promoviraju zdraviju ishranu i pojačanu fizičku aktivnost, te sveobuhvatnije ukazivati na štetnost duhana i alkohola. Ovaj projektni zadatak podrazumijeva jačanje kapaciteta za promoviranje zdravih stilova života i prevenciju odabranih faktora rizika (pušenje, konzumiranje alkohola, zdrava ishrana i fizička aktivnost).
7. Primarni korisnici ovog projekta su djeca predškolske i školske dobi i njihovi roditelji, nastavnici, zdravstveni radnici i uposlenici lokalnih vlasti, partnerska mreža u odabranim lokalnim zajednicama.

C. Ciljevi projekta

Opći cilj

- Smanjenje faktora rizika od odabranih nezaraznih bolesti putem promoviranja kontrole duhana i alkohola, kao i adekvatne ishrane i pojačanje fizičke aktivnosti kod odabranih korisnika (predškolska djeca, školska djeca, nastavnici, zdravstveni radnici i uposlenici lokalnih uprava) u četiri odabrane zajednice.

Specifični ciljevi

- Jačanje kapaciteta ključnih aktera u lokalnoj zajednici u pogledu osiguranja bolje koordinacije razvoja i provedbe komunikacionih i strategija zagovaranja usmjerenih na jačanje stvaranje svijesti o faktorima rizika koje se trebaju mijenjati

D. Djelokrug aktivnosti ponuđača usluga

1. Odabrani ponuđač usluga kontinuirano sarađuje sa Federalnim ministarstvom zdravstva- Sektorom za implementaciju projekata, lokalnom upravom i predstvincima ključnih relevantnih ustanova/organizacija/institucija za ovaj projektni zadatak. Timski i usporedo provodi aktivnosti i kontinuirano sarađuje sa odabranim ponuđačima usluga za realizaciju projektnih aktivnosti vezanih za edukaciju i intervencije, mobilizaciju zajednice, kao i monitoring i evaluaciju u odnosu na postavljene projektne indikatore.
2. Od ponuđača usluga se očekuje da učestvuju u interaktivnoj obuci koju organizira stručni tim Svjetske banke prije samog početka realizacije projektnog zadatka. Na taj način ponuđač usluga će u realizaciji i isporuci projektnog zadatka koristi najnovije metode zasnovane na činjenicama kao i instrumente/trening materijale za jačanje zagovaračkih vještina ključnih aktera u odabranim zajednicama.
3. Kontinuirana i uska saradnja sa formiranim partnerskom mrežom svih zainteresiranih strana u odabranim zajednicama kao i davanje podrške u daljem razvijanju mreže s ciljem što obuhvatnijeg zagovaranja i komunikacije u odabranim zajednicama.
4. Facilitacija konsultacija sa specificiranim zainteresiranim stranama (pogotovo sa organizacijama civilnog društva i akademskom zajednicom) u saradnji sa jedinicama lokalne uprave, u cilju identificiranja prioritetnih oblasti, dostupnih resursa i odgovarajućih mehanizama za jačanje svijesti i zagovaranje a radi izgradnje savezništva sa akterima koji imaju slične interese;
5. Priprema trening materijala i provođenje obuke iz oblasti zagovaranja za različite grupe ključnih aktera.
6. Izvesti trening trenera instruktora za ključnih aktera u lokalnoj zajednici ciljem jačanja njihovih vještina zagovaranja i komunikacije. Izraditi adekvatan trening materijal koji će biti korišten u daljoj implementaciji obuke ostalih ključnih aktera u procesu zagovaranja i komunikacije. Identificirati učesnike obuke na lokalnom nivou, te na temelju toga definirati plan obuke, broj učesnika (svaki akter ima mogućnost učešća 2-3 polaznika, maksimalno 20 učesnika po radionici) i vremensku dinamiku
7. Razviti i implementirati akcioni plan zagovaranja i komunikacije koji treba definirati prioritete, analizirati ciljnu publiku, osmisliti poruke, odabratи one koji će te poruke prenijeti, identificirati mogućnosti za širenje poruka. Razvijena partnerska mreža će u skladu sa akcionim planom raditi na zagovaranju sveobuhvatne politike kontrole duhana i prostora bez duhanskog dima, i ostalih faktora rizika, a konsultantska kuća će koordinirati aktivnosti iz akcionog plana uz anketiranje učesnika (korisnost, zadovoljstvo, prisutnost i sl.)
8. Održavanje javnih skupova i tribina na lokalnom nivou u okviru kojih se mogu razmijeniti iskustva, naučiti dobre prakse, na kojima će učestvovati predstavnici širokog raspona zainteresiranih strana, a s ciljem zagovaranja zdravog okruženje, uključujući politike i regulativu koji podržavaju i promoviraju zdrave stilove života

- (najmanje dva događaja mjesečno). Organiziranje peticija, javnih akcija, izrada i postavljanje plakata i dijeljenje odgovarajućih letaka.
9. Analiza postojećih anketa o stavovima i nivoima znanja kada je riječ o faktorima rizika za zdravlje Kontinuirana procjena koristeći fokus grupe, upitnike i mini ankete kako bi se identificirale najbolje poruke
 10. Provoditi aktivnosti vezane za aktivizam kroz mobiliziranje svih dostupnih resursa, a koristeći znanja, vještine, opremu, objekte, materijale, volontere i sl. potrebne za ostvarenje ovog dijela projektnog zadatka
 11. Osigurati vidljivost zagovaračkog procesa angažiranjem javnih ličnosti i ličnosti od autoriteta; organiziranje Okruglih stolova, panela, foruma, radionica, konferencija i sl.
 12. U proces uključiti školsko osoblje, djecu i njihove roditelje u predložene promjene u ciljnim projektnim ustanovama i nastojati surađivati s njima na implementaciji jednog dijela promjena s ciljem promoviranja zdravih ponašanja.
 13. Praćenje i evaluacija vlastite procedure i procesa, s ciljem analize i unaprijeđena rada u skladu sa specifičnim indikatorima (prilog Tabela s indikatorima)
 14. Sastaviti izvještaje za Federalno ministarstvo zdravstva o provedenim aktivnostima i prema zadatom načinu i planu izvještavanja.

E. Očekivani rezultati/učinci

Povećana svijest zajednice i prepoznate potrebe (pogotovo među odgovornim donosiocima politika i odluka) za provedbom aktivnosti koje su dovele do Smanjenja faktora zdravstvenih rizika u Bosni i Hercegovini.

Specifični učinci

- Povećana vidljivost organizacija koje zagovaraju politike koje se odnose na Smanjenja faktora zdravstvenih rizika u Bosni i Hercegovini;
- Pozitivan publicitet temeljen na problemu Smanjenja faktora zdravstvenih rizika u Bosni i Hercegovini;
- Uspostavljena je dugoročna održiva suradnja s medijima (medijske kuće su zainteresirane da promoviraju projekte vezane za zdrave stilove života putem komunikacijskih kanala/programa)
- Otvoren je dijalog s ključnim akterima, posebno s donositeljima odluka
- Uspostavljene partnerske mreže/savezi (koalicije) u zajednici (angažman zajednice)
- Povećana podrška provedbi legislative i postojećih strategija koje podržavaju prevenciju bolesti i promociju zdravlja

F. Trajanje projektnog zadatka i izvještavanje

**Federalno ministarstvo zdravstva, Projekat smanjenja faktora rizika za zdravlje stanovništva u BiH
Projektni zadatak (ToR) - Zagovaranje**

Očekivano trajanje projektnog zadatka je 12 mjeseci. Ponuđač usluga će biti dužan da isporuči sljedeće izvještaje:

- Početni izvještaj (uključuje opis metodologije rada i vremensku dinamiku provođenja aktivnosti iz projektnog zadatka) -20 dana od potpisivanja ugovora
- Izvještaj o napretku Projekta (uključuje edukativni materijal/trening materijal zasnovan na savremenim praksama) -5 mjeseci od potpisivanja Ugovora
- Završni Izvještaj o svim provedenim aktivnostima (uključuje Akcioni plan zagovaranja i komunikacije, dokumentirane naučene lekcije, prateće brošure i promotivni materijal, dokumentaciju vezanu za medijske aktivnosti poput članaka, printanih i video poruka, džinglova, snimaka sa javnih lokalnih tribina i okruglih stolova, fotografije i sl. i lista o ispunjenosti indikatora).

G. Okvir rezultata

Okvir rezultata, prezentiran u tabelama u nastavku teksta, će se pratiti i po njemu će odabrana konsultantska kuća izvještavati. Konsultantska kuća će kontinuirano prikupljati informacije neophodne za izvještavanje, što će se dokumentirati u polugodišnjem izvještaju o napretku koji će dostaviti Federalnom ministarstvu zdravstva. Ovaj spisak je sastavni dio cijelokupnog seta indikatora uspjeha projekta koji je sadržan u Aneksu 1.

INDIKATOR	OPIS
Broj osoba kojima se ciljno plasiraju informacije o smanjenju zdravstvenih rizika u Bosni i Hercegovini.	Procjene je potrebno prikupiti za svaku pojedinačnu aktivnost zagovaranja.
Broj medija koji objavljuju materijale koje je razvila organizacija.	Primjere je potrebno podijeliti i dokumentirati.
Broj organizacija koje učestvuju na sastancima.	Potrebno je evidentirati sve prisutne.
Broj zadovoljnih polaznika.	Svi polaznici će popuniti evaluacijski formular.
Broj organizacija uključenih u koaliciju.	Potrebno je evidentirati sve prisutne.
Broj izabralih zvaničnika koji javno podržavaju kampanju.	Potrebno je evidentirati sve prisutne.

H. Iskustvo i kvalifikacije

Kvalificirane konsultantske firme i njihovo osoblje koje će raditi na ovom projektnom zadatku moraju imati odgovarajuće iskustvo u oblasti gore navedenih usluga. Minimalno zahtijevano iskustvo se dokazuje dostavljanjem dokaza o angažmanu na sličnim projektima u proteklih 7 godina.

Ponuđač usluga treba da ima zadovoljavajuće ljudske i tehničke resurse što podrazumijeva dovoljan broj stručnjaka sa:

- Dokazanim vještinama zagovaranja i komunikacije;
- Kapacitetima za generiranje i komuniciranje zagovaranja zasnovanog na činjenicama;
- Kapacitetima za procjenu rizika;
- Poznavanje organizacija civilnog društva i drugih zainteresiranih strana u BiH;
- Poznavanjem trendova i naučnih nalaza u oblasti prevencije rizičnih ponašanja i promocije zdravijih životnih stilova;
- Dokazano Iskustvo na sličnim projektima u zemlji ili regiji;
- Da posjeduje finansijske, organizacione i tehničke resurse (osoblje, IT opremu, auta, trening materijal i sl.) za adekvatnu podršku projektu na planiranim lokacijama
- Da posjeduje iskustvo u zagovaranju i kreiranju javno-zdravstvenih politika u BiH
- Da ima minimum sedam (7) godina iskustva u implementaciji edukativno/promotivnih aktivnosti koje su kreirane da utiču na stavove mladih i javnosti općenito
- Da ima minimum sedam (7) godina iskustva u vođenju kampanja podizanja svijesti javnosti koje se bave društveno relevantnim pitanjima i koje ciljaju osjetljive grupe: mlade, marginalizirane grupe, posebne grupe korisnika ili zainteresiranih.

Svi pojedinačni konsultanti (samo ključno osoblje) koji će biti angažirani na ovom projektnom zadatku moraju imati barem fakultetsku diplomu i najmanje 7 godina radnog iskustva, odnosno minimalno 5 godina iskustva koje se odnosi na ovaj projektni zadatak. Prednost imaju kandidati koji posjeduju zvanje magistra ili zvanje doktora nauka.

Tim ključnog osoblja će obuhvatiti sljedeće stručnjake:

1. Projekt menadžer,
2. Tim lider,
3. Ekspert za komunikacije,
4. Minimalno 1 ekspert u oblasti javnog zdravlja,
5. Ekspert u oblasti obrazovanja,
6. Minimalno 1 ekspert za tematske oblasti (pušenje i alkohol, fizička aktivnost, ishrana).

Federalno ministarstvo zdravstva, Projekat smanjenja faktora rizika za zdravlje stanovništva u BiH
Projektni zadatak (ToR) - Zagovaranje

Ključno osoblje / stručnjaci moraju ispunjavati sljedeće uslove:

1. Projekt menadžer

- Završen fakultet zdravstvenih ili društvenih nauka
- Iskustvo u civilnom sektoru u provođenju zdravstvenih programa
- Iskustvo u zagovaračkim projektima u oblasti zdravlja i obrazovanja
- Dokazano iskustvo i vještina upravljanja programa/projekata sličnog tipa/veličine
- Iskustvo u zagovaranju i kreiranju javnozdravstvenih politika
- Sposobnost procjene rizika vezanih za koordinaciju i saradnju na lokalnom nivou u BiH
- Aktivno znanje engleskog jezika

2. Tim lider

- Završen fakultet zdravstvenih ili društvenih nauka
- Radno iskustva u civilnom sektoru na poslovima strateškog upravljanja, koordinacije i implementacije zagovaračkih projekata u oblasti zdravstva i obrazovanja na području BiH
- Iskustvo u oblasti razvoja strategija zagovaranja i komunikacije i praćenja njihove primjene
- Iskustvo u umrežavanju različitih stakeholdera i organizacija civilnog društva
- Iskustvo i vještine u pripremi i implementaciji programa zasnovanih na dokazima
- Iskustvo u dokumentiranju i pisanju projektne dokumentacije i izvještavanja
- Iskustvo u radu sa javnim sektorom i vladinim institucijama
- Aktivno poznavanje engleskog jezika

3. Ekspert za komunikacije

- Završen fakultet žurnalistike i/ili komunikologije,
- Iskustvo u programima zagovaranja u oblasti zdravih stilova života
- Dokazano iskustvo u radu sa medijima u oblasti zdravstvenih programa
- Aktivno poznavanje engleskog jezika

4. Ekspert u oblasti javnog zdravlja

- Završen fakultet zdravstvenih ili društvenih nauka
- Posjeduju iskustvo u učešću u programima smanjenja zdravstvenih rizika faktora i promocije zdravih životnih stilova
- Iskustvo u kreiranju zagovaračkih strategija i politika u oblasti zdravlja i obrazovanja

Federalno ministarstvo zdravstva, Projekat smanjenja faktora rizika za zdravlje stanovništva u BiH
Projektni zadatak (ToR) - Zagovaranje

- Iskustvo u izradi akcionalih planova za zagovaranje na nivou lokalnih zajednica i monitoringu provedbe akcionalih planova
- Iskustvo u razvoju vizuelnih alata u cilju zagovaranja i promocije zdravlja

5. Ekspert u oblasti obrazovanja

- Završen fakultet zdravstvenih ili društvenih nauka
- Posjeduju iskustvo u učešću u programima smanjenja zdravstvenih riziko faktora i promocije zdravih životnih stilova
- Iskustvo u kreiranju zagovaračkih strategija i politika u oblasti zdravlja i obrazovanja
- Iskustvo u izradi akcionalih planova za zagovaranje na nivou lokalnih zajednica i monitoringu provedbe akcionalih planova
- Iskustvo u razvoju vizuelnih alata u cilju zagovaranja i promocije zdravlja u sektoru obrazovanja

6. Ekspert za tematske oblasti (pušenje i alkohol, fizička aktivnost, ishrana)

- Završen fakultet zdravstvenih ili društvenih nauka
- Posjeduju iskustvo u učešću u programima smanjenja zdravstvenih riziko faktora i promocije zdravih životnih stilova
- Iskustvo u kreiranju zagovaračkih strategija i politika u oblasti zdravlja i obrazovanja
- Iskustvo u izradi akcionalih planova za zagovaranje na nivou lokalnih zajednica i monitoringu provedbe akcionalih planova
- Iskustvo u razvoju vizuelnih alata u cilju zagovaranja i promocije zdravlja

Federalno ministarstva zdravstva zadržava pravo da samostalno provjeri dostavljene dokaze / reference od navedenih stručnjaka i konsultanta.